

บทที่ 5

วิเคราะห์ภาพลักษณ์ของลาว

ในหนังสือพิมพ์ไทย

หลังจากที่ได้อธิบายลักษณะและเนื้อหาในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับคนลาวและประเทศลาวในหนังสือพิมพ์ไทย ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ มาบ้างแล้ว จะเห็นได้ว่า ทั้งในแง่รูปแบบและการนำเสนอ ปริมาณ การใช้คำและสื่อความหมายในพาดหัวข่าว การอ้างถึงบุคคลในข่าว และการอ้างแหล่งข่าว ได้สะท้อนให้เห็นว่า หนังสือพิมพ์ไทยมีอคติและความลำเอียงในการเสนอข่าวเกี่ยวกับลาว ชอบที่จะเสนอข่าวร้ายของลาวมากกว่าข่าวดี และชอบเสนอภาพลักษณ์ในด้านลบมากกว่าด้านบวก และเนื้อหาเกี่ยวกับลาวที่เป็นข่าวนั้น มักจะเป็นเนื้อหาที่สัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งภาพลักษณ์ ปริมาณการนำเสนอ ปริมาณแหล่งข่าวจะต่างกันน้อยต่างกันในแต่ละปี ก็ขึ้นอยู่กับเหตุการณ์และสถานการณ์ด้านความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับลาวในปีนั้น ๆ

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของลาวในหนังสือพิมพ์ไทยให้ละเอียดลงไปอีกโดยมีฐานข้อมูลมาจากบทที่แล้ว เพื่อตอบคำถามวิจัยดังนี้

- ภาพลักษณ์และแบบฉบับของชาวลาวและประเทศลาวในหนังสือพิมพ์ไทยเป็นอย่างไรบ้าง?

- ภาพลักษณ์ของชาวลาวและประเทศลาวในหนังสือพิมพ์ไทยในแต่ละปี และในระหว่างปี 2528-2532 กับ 2533-2537 มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร มีตัวแปรใดที่ทำให้อาณาภาพลักษณ์ของลาวเปลี่ยนแปลง

- เมื่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทย-ลาวเปลี่ยนแปลง ทำให้อาณาภาพลักษณ์ของชาวลาวและประเทศลาวในหนังสือพิมพ์ไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร?

- เมื่อความสัมพันธ์ไทยลาวราบรื่นดี ภาพลักษณ์ของลาวเป็นอย่างไร

- เมื่อความสัมพันธ์ไทยลาวเกิดความขัดแย้ง ภาพลักษณ์ของลาวเป็นอย่างไร

-และจากการศึกษาภาพลักษณ์ของลาวในหนังสือพิมพ์ไทย สามารถสรุปได้หรือไม่ ว่าหนังสือพิมพ์ไทยมีแนวคิดชาติพันธุ์นิยม เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับลาว

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของลาวในหนังสือพิมพ์ โดยลงรหัสจากเนื้อหาข่าวที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง เป็นตารางแจกแจงภาพลักษณ์ได้ดังนี้

ตาราง 5.1 เปรียบเทียบภาพลักษณ์บวกและลบของลาวในหนังสือพิมพ์ไทย

ปีพ.ศ.	บวก		ลบ		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
2528	1	3.57	27	96.43	28
2529	6	50.00	6	50.00	12
2530	6	11.54	46	88.46	52
2531	57	26.39	159	73.61	216
2532	21	39.62	32	60.38	53
2533	8	61.54	5	38.46	13
2534	6	33.33	12	66.67	18
2535	17	37.78	28	62.22	45
2536	8	30.77	18	69.23	26
2537	48	69.57	21	30.48	69
รวม	178	33.46	354	66.54	532

หมายเหตุ: ลงรหัสโดยนับเอาประโยคหรือวลีในข้อเขียน รวมทั้งพาดหัวและหัวเรื่องที่สะท้อนแนวคิด 1 แนวคิด เป็น 1 โดยไม่นับประโยคที่ให้ข้อเท็จจริงปราศจากข้อคิดเห็น เช่น ข้อความว่า "ประเทศที่เป็นภัยต่อความมั่นคง" จัดเป็นค่า 1 ในหัวข้อภาพลักษณ์ลบ หรือ "เรามองว่าลาวมีเจตนาที่ต้องการให้ความสัมพันธ์ระหว่างกันดีขึ้น" จัดเป็นค่า 1 ในหัวข้อภาพลักษณ์บวก

จากตาราง 5.1 จะเห็นได้ว่า ในรอบทศวรรษที่ผ่านมา หนังสือพิมพ์ไทยทั้งสองฉบับคือไทยรัฐและสยามรัฐนำเสนอภาพลักษณ์ของลาวที่เป็นลบมากกว่าที่เป็นบวก คือ เสนอภาพด้านลบของลาวถึงร้อยละ 66.54 ในขณะที่เสนอภาพลักษณ์ด้านบวกเพียงร้อยละ 33.46 เท่านั้น

จะเห็นได้อีกว่า แนวโน้มของภาพลักษณ์ที่เป็นบวกและลบ มิได้เพิ่มขึ้นหรือลดลงตามลำดับในแต่ละปี แต่จะขึ้น ๆ ลง ๆ ตามสถานการณ์ด้านความสัมพันธ์ระหว่างไทยและลาวในแต่ละปีมากกว่า เช่น ในปีพ.ศ. 2531และปีพ.ศ. 2537 มีการนำเสนอภาพลักษณ์ของลาวทั้งบวกและลบมีมากกว่าปีอื่น ๆ อย่างเห็นได้ชัด นั่นก็เป็นเพราะว่า ทั้งสองปีมีเหตุการณ์ที่กระทบกับความสัมพันธ์ไทยลาวเป็นอย่างมาก คือกรณีสงครามบ้านร่มเกล้า และกรณีการเปิดสะพานข้ามแม่น้ำโขง

ในปีพ.ศ. 2531 หนังสือพิมพ์ไทยนำเสนอภาพลักษณ์ของลาวเป็นลบมากกว่าบวก คือ ร้อยละ 73.6 กับ 26.4 ในขณะที่ปีพ.ศ. 2537 หนังสือพิมพ์ไทยนำเสนอภาพลักษณ์ของลาวเป็นบวกมากกว่าลบ คือ มีภาพลักษณ์บวกถึงร้อยละ 69.6 ในขณะที่ภาพลักษณ์ลบมีเพียง 30.4 เท่านั้น เป็นการตอบคำถามนาวิจัยข้อหนึ่งได้ว่า เมื่อความสัมพันธ์ไทยลาวเกิดความขัดแย้ง ภาพลักษณ์ของลาวในหนังสือพิมพ์ไทยก็จะเป็นลบ แต่เมื่อความสัมพันธ์ราบรื่น หนังสือพิมพ์ไทยจะเสนอภาพลักษณ์ของลาวในด้านบวกมากขึ้น

ตาราง 5.2 เปรียบเทียบภาพลักษณ์บวกและลบของลาวในหนังสือพิมพ์ไทย
ระหว่างปี 2528-2532 และ 2533-2537

ปีพ.ศ.	บวก	ร้อยละ	ลบ	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
2528-2532	91	25.21	270	71.79	361	100
2533-2537	87	50.87	84	49.12	171	100

ภาพลักษณ์ของลาวในหนังสือพิมพ์ไทย จะเห็นแนวโน้มที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น เมื่อ

เปรียบเทียบระหว่างช่วง 5 ปีแรกกับ 5 ปีหลังของทศวรรษที่ผ่านมา จากตารางจะเห็นว่า ภาพลักษณ์ของลาวมีความเป็นลบน้อยลง กล่าวคือ ในช่วงครึ่งทศวรรษแรก จะมีถึงร้อยละ 71.79 ในขณะที่ช่วงครึ่งทศวรรษหลังมีเพียง 49.12 เท่านั้น

ซึ่งตรงกันข้ามกับภาพลักษณ์บวก ขณะที่ภาพลักษณ์ที่เป็นลบได้รับการนำเสนอด้วยภาพลักษณ์บวกก็มีการนำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยมากขึ้นในช่วงครึ่งทศวรรษหลัง กล่าวคือ จากร้อยละ 25.21 ในช่วงครึ่งทศวรรษแรก เพิ่มขึ้นเป็น 50.87 ในครึ่งทศวรรษหลัง

และเมื่อเทียบระหว่างภาพลักษณ์บวกกับลบในช่วงเดียวกัน ก็พบว่า ในช่วงปี 2528-2532 หนังสือพิมพ์ไทยนำเสนอภาพลักษณ์ของลาวเป็นลบมากกว่าบวก (71.8:29.2) แต่ในช่วงปี 2533-2537 ภาพลักษณ์ของลาวกลับเป็นบวกมากกว่าเป็นลบ (50.9:49.1) ตอบคำถามได้เช่นกันว่า ภาพลักษณ์ของลาวในช่วงครึ่งทศวรรษแรกกับครึ่งทศวรรษหลังมีความแตกต่างกัน ซึ่งตัวแปรหลักที่มีผลต่อความเปลี่ยนแปลงนี้ ก็คือ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับลาว ซึ่งมีการพัฒนาและปรับปรุงดีขึ้นตามลำดับนั่นเอง

ลำดับถัดไป ผู้วิจัยจะแจกแจงภาพลักษณ์ด้านบวกและด้านลบของลาวที่ปรากฏอยู่ในเนื้อหาการนำเสนอของข่าวในหนังสือพิมพ์ไทย ให้ละเอียดยิ่งขึ้น เพื่อแสดงให้เห็นว่า คำบวกและลบของภาพลักษณ์ของลาวนั้น เป็นภาพลักษณ์ในลักษณะใดบ้าง และภาพลักษณ์เหล่านี้ นำไปสู่การสร้าง "แบบฉบับ" (stereotype) ของประเทศลาวและคนลาวในหนังสือพิมพ์ไทยอย่างไรบ้าง

โดยจะเปรียบเทียบภาพลักษณ์ทั้งบวกและลบในแบบต่าง ๆ ระหว่างหนังสือพิมพ์คุณภาพและปริมาณ และเปรียบเทียบระหว่างครึ่งทศวรรษแรก กับครึ่งทศวรรษหลัง ว่าหนังสือพิมพ์ไทยให้ภาพลักษณ์ของลาวต่างกันหรือไม่ ในช่วงเวลาที่ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับลาวแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์นำเสนอในตารางในหน้าถัดไป โดยลงรหัสเป็น 1 สำหรับประโยค ข้อความหรือวลีที่สะท้อนแนวคิดตามภาพลักษณ์ 1 แนวคิด เช่น "ลาวพยายามสร้างเงื่อนไขที่จะไม่ให้เกิดการพุดจกกันโดยดีเพื่อจะนำไปโฆษณาชวนเชื่อ" ผู้วิจัยจะลงรหัสที่ช่อง โฆษณาชวนเชื่อ 1 ครั้ง และ ไม่รวมมือ 1 ครั้ง เป็นต้น

ตาราง 5.3 แสดงภาพลักษณ์ด้านบวกและลบของลาวในหนังสือพิมพ์ไทย

เปรียบเทียบระหว่างหนังสือพิมพ์สยามรัฐและไทยรัฐ

ภาพลักษณ์	สยามรัฐ	ไทยรัฐ	รวม
<u>บวก</u>			
ผูกพันกับไทย	13	11	24
เฟสสร้างมิตรภาพ	16	15	31
เป็นพี่น้อง	22	25	47
ร่วมมือทางเศรษฐกิจ	7	3	10
ส่งเสริมสิทธิสตรี	4	2	6
มีวัฒนธรรมดีงาม	12	5	17
เจียบสงบ, น่ายุ่	3	1	4
พัฒนา, ทันสมัย, ปฏิรูป	11	10	21
มีน้ำใจ, เป็นมิตร	1	1	2
มีทรัพยากรมาก	1	3	4
ให้ความร่วมมือ	5	2	7
<u>ลบ</u>			
คอมมิวนิสต์, สังคมนิยม	19	11	30
ดื้อแพ่ง	1	2	3
บั่นทอนความมั่นคงไทย	17	7	24
ล้ำเขตแดน, หนีบไทย	7	7	14
โจมตี, หาร้ายไทย	9	6	15
ประท้วงไทย	1	2	3
ไม่ให้ความร่วมมือ	7	1	8
โหดร้าย, ไร้มนุษยธรรม	2	4	6
พึ่งพาไทยทางเศรษฐกิจ	10	8	18
ไม่ไว้ใจไทย	3	8	11

ตาราง 5.3 (ต่อ)

ภาพลักษณ์	สยามรัฐ	ไทยรัฐ	รวม
คบประเทศที่สาม	11	13	24
อาณานิคม, อินโดจีน	10	2	12
น่าจริงจัง, บิดพลิ้ว	7	9	16
เจ้าเล่ห์เพทุบาย	3	1	4
ไม่มีมารยาท	5	3	8
ไม่น่าไว้วางใจ	-	6	6
กระหายสงคราม	11	3	14
โฆษณาชวนเชื่อ	3	5	8
เป็นศัตรู	4	2	6
เอาเปรียบ	4	5	9
สร้างความแตกแยก	3	3	6
อดอยาก, ยากจน	11	3	14
ด้อยพัฒนา	12	4	16
เป็นการะของไทย	5	5	10
ผลป.ย. ทางศ. ของไทย	14	17	31
ขอความช่วยเหลือ	1	10	11
ไม่ดูแลประชาชน	1	1	2
น้ำ, ปากหวาน, พูดมาก	5	5	10
ค้ายาเสพติด	4	1	5
ไม่รักบ้านเกิด	-	1	1
ไม่สนใจการเมือง	1	-	1
โง่, ด้อยกว่าไทย	2	1	3
เข้าเมืองผิดกม.	1	6	7
ไม่สำนึกบุญคุณไทย	-	2	2

จะเห็นว่า ภาพลักษณ์เกี่ยวกับลาวที่หนังสือพิมพ์ไทยนำเสนอ เป็นภาพลักษณ์ในด้านบวก น้อยกว่าด้านลบ คือมีภาพลักษณ์ที่เป็นบวกเพียง 11 ภาพลักษณ์ ในขณะที่มีภาพลักษณ์เป็นลบถึง 34 ภาพลักษณ์ และจากตาราง 5.3 สามารถนำมาเรียงลำดับการให้ความสำคัญของภาพลักษณ์ของ ลาวในหนังสือพิมพ์ไทยได้ดังต่อไปนี้

ตาราง 5.4 แสดงภาพลักษณ์ของลาวที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยมากที่สุด 10 อันดับแรก

ลำดับที่	ภาพลักษณ์	จำนวน(ครั้ง)	ร้อยละ
1	เป็นที่เพื่อน้อง	47	8.85
2	ผู้สร้างมิตรภาพไทย		
	เป็นผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ	31	5.84
3	เป็นคอมมิวนิสต์, สังคมนิยม	30	5.65
4	ผูกพันใกล้ชิดไทย		
	คบประเทศที่สาม		
	บั่นทอนความมั่นคงไทย	24	4.52
5	พัฒนา บัณฑิต ทักษะ	21	3.95
6	พึ่งพาไทยทางเศรษฐกิจ	18	3.39
7	มีวัฒนธรรมดีงาม	17	3.20
8	ด้อยพัฒนา		
	ไม่จริงใจ	16	3.01
9	โจมตีให้ร้ายไทย	15	2.82
10	กระหายสงคราม		
	รุกร้าเขตแดน, อธิปไตย		
	ขาดแคลน, ยากจน	14	2.64

จากตารางพบว่า หนังสือพิมพ์ไทยเน้นภาพลักษณ์ของลาว ในฐานะที่เป็นพี่น้องกับไทยมากที่สุด คือ 47 ครั้ง รองลงมาคือ ภาพลักษณ์ของการร่วมสร้างมิตรภาพกับไทย และเป็นผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ 31 ครั้ง ตามมาด้วยภาพลักษณ์ของลาวในฐานะที่เป็นประเทศที่มีสิทธิการเมืองการปกครองที่ต่างกับไทยอีก 30 ครั้ง

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและสยามรัฐ นำเสนอภาพลักษณ์ของลาวไม่แตกต่างกัน เช่น ภาพลักษณ์ของลาวในฐานะที่เป็นพี่น้องกับไทย สยามรัฐ นำเสนอ 22 ครั้ง ไทยรัฐ 25 ครั้ง ส่วนภาพลักษณ์ของลาวที่ร่วมสร้างมิตรภาพไทยก็เท่า ๆ กันคือ 16:15 เช่นเดียวกับภาพลักษณ์ของลาวในฐานะที่มีความผูกพันกับไทย 13:11 ภาพลักษณ์ของการพัฒนา ปฏิรูปให้ทันสมัย 11:10

ภาพลักษณ์ของลาวในฐานะลูก้าเขตแดนไทย สยามรัฐนำเสนอเท่ากับไทยรัฐ คือ 7 ครั้ง ภาพลักษณ์ของลาวที่ได้รับการสนับสนุนจากประเทศที่สาม (หรือเวียดนาม) สยามรัฐนำเสนอ 11 ครั้ง และไทยรัฐ 13 ครั้ง ภาพลักษณ์ของความไม่จริงจัง บิดพลิ้ว 7:9

ในด้านเศรษฐกิจ สยามรัฐกับไทยรัฐก็นำเสนอภาพลักษณ์ไม่ต่างกัน คือ ภาพลักษณ์ของการพึ่งพาไทยทางเศรษฐกิจ สยามรัฐนำเสนอ 10 ครั้ง ไทยรัฐ 8 ครั้ง ภาพลักษณ์ของลาวในฐานะที่เป็นแหล่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของไทย 14:17 ครั้ง

ในขณะที่สยามรัฐนำเสนอภาพลักษณ์ของประเทศที่ส่งเสริมสิทธิสตรีและมีวัฒนธรรมดีงามมากกว่าไทยรัฐ คือ 4:2 และ 12:5 ส่วนไทยรัฐนำเสนอภาพของการขอความช่วยเหลือถึง 10 ครั้ง ในขณะที่สยามรัฐนำเสนอเพียง 1 ครั้งเท่านั้น

จะเห็นได้ว่า ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไทยจะได้รับรู้ภาพลักษณ์ของลาวในด้านลบมากกว่าด้านบวก และความรู้เกี่ยวกับคนลาวและประเทศลาว ก็จะถูกจำกัดอยู่ในวงของการเป็นประเทศเพื่อนบ้านกับไทย มีประวัติศาสตร์ที่ผูกพันกับไทยมานาน มีสิทธิการปกครองที่แตกต่างและเป็นชาติที่ด้อยพัฒนามากว่าไทย มักจะมีความขัดแย้งในด้านความสัมพันธ์กับไทยเป็นบางครั้ง และลาวมักจะเป็นผู้รุกร้าเขตแดนไทย และแก้ปัญหาด้วยการทำสงคราม และโจมตีให้ร้ายไทย นอกจากนั้น ยังเป็นประเทศที่ต้องพึ่งพาไทยทางด้านเศรษฐกิจ และเป็นแหล่งลงทุนหรือทำธุรกิจของไทย

ตาราง 5.5 แสดงภาพลักษณ์ด้านบวกและลบของลาวในหนังสือพิมพ์ไทย

เปรียบเทียบระหว่างปีพ.ศ. 2528-2532 และ 2533-2537

ภาพลักษณ์	2528-2532	ร้อยละ	2533-2537	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
บวก						
ผูกพันกับไทย	11	2.07	13	2.45	24	4.52
ผลประโยชน์มิตรภาพ	25	4.17	6	1.13	31	5.84
เป็นพี่น้อง	35	6.59	12	2.21	47	8.85
ร่วมมือทางเศรษฐกิจ	5	0.94	8	1.51	10	0.19
ส่งเสริมสิทธิสตรี	5	0.94	1	0.19	6	1.13
มีวัฒนธรรมดี	5	0.94	12	2.26	17	3.20
เจียมสงบ, น่ายุ่	1	0.19	3	0.56	4	0.75
พัฒนา, ทันสมัย, ปฏิรูป	-	-	21	3.95	21	3.95
มีน้ำใจ, เป็นมิตร	1	0.19	1	0.19	2	0.38
มีทรัพยากรมาก	-	-	4	0.75	4	0.75
ให้ความร่วมมือ	1	0.19	6	1.13	7	1.32
ลบ						
คอมมิวนิสต์, สังคมนิยม	23	4.33	7	1.32	30	5.65
ตีแผ่	3	0.56	-	-	3	0.56
บั่นทอนความมั่นคงไทย	22	4.14	2	0.38	24	4.52
ล่าอาณานิคมไทย	14	2.64	-	-	14	2.64
โจมตี, ให้ความร้ายไทย	15	2.82	-	-	15	2.82
ประท้วงไทย	2	0.38	1	0.19	3	0.56
ไม่ให้ความร่วมมือ	8	1.51	-	-	8	1.51
โหดร้าย, ไร้มนุษยธรรม	5	0.94	1	0.19	6	1.13
พึ่งพาไทยทางเศรษฐกิจ	17	3.20	1	0.19	18	3.39
ไม่ไว้วางใจไทย	6	1.13	5	0.94	11	2.07

ตาราง 5.5 (ต่อ)

ภาพลักษณ์	2528-2532	ร้อยละ	2533-2537	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
กบประเทศที่สาม	22	4.14	2	0.38	24	4.52
อาณานิคม, อินโดจีน	8	1.51	4	0.75	12	2.21
ไม่จริงจัง, บิดพลิ้ว	16	3.01	-	-	16	3.01
เจ้าเล่ห์เพทุบาย	4	0.75	-	-	4	0.75
ไม่มีมารยาท	8	1.51	-	-	8	1.51
ไม่น่าไว้วางใจ	5	0.94	1	0.19	6	1.13
กระหายสงคราม	14	2.64	-	-	14	2.64
โฆษณาชวนเชื่อ	8	1.51	-	-	8	1.51
เป็นศัตรู	6	1.13	-	-	6	1.13
เอาเปรียบ	9	1.96	-	-	9	1.69
สร้างความแตกแยก	6	1.13	-	-	6	1.13
อดอยาก, ยากจน	8	1.51	6	1.13	14	2.64
ด้อยพัฒนา	4	0.75	12	2.21	16	3.01
เป็นการะของไทย	9	1.96	1	0.19	10	1.88
ผลป.ย. ทางศ. ของไทย	10	1.88	21	3.95	31	5.84
ขอความช่วยเหลือ	1	0.19	10	1.88	11	2.07
ไม่ดูแลประชาชน	2	0.38	-	-	2	0.38
ไม่มี, ปากหวาน, พูดมาก	10	1.88	-	-	10	1.88
ค้ายาเสพติด	2	0.38	3	0.56	5	0.94
ไม่รักบ้านเกิด	1	0.19	-	-	1	0.19
ไม่สนใจการเมือง	-	-	1	0.19	1	0.19
โง่, ด้อยกว่าไทย	1	0.19	2	0.38	3	0.56
เข้าเมืองผิดกม.	3	0.56	4	0.75	7	1.32
ไม่สำนึกบุญคุณไทย	2	0.38	-	-	2	0.38

จากตารางแสดงให้เห็นว่า ภาพลักษณ์ที่เป็นลบในช่วงครึ่งทศวรรษแรกลดน้อยลงในช่วงครึ่งทศวรรษหลัง โดยเฉพาะภาพลักษณ์ด้านลบที่มองเห็นลาวเป็นศัตรู เช่น ภาพลักษณ์ของความดื้อแพ่ง, ใจมืด ให้ร้ายไทย, ไม่ให้ความร่วมมือ, ไม่จริงใจ, ไม่มีมารยาท, กระจายสงคราม, เป็นศัตรู, เอาเปรียบ, สร้างความแตกแยก, เจ้าเล่ห์เพทุบาย, คุยโว ปากหวาน พูดมาก ที่เคยปรากฏในช่วง 5 ปีแรกของการศึกษา เป็นภาพลักษณ์ที่ไม่พบเลยในช่วง 5 ปีหลัง

เช่นเดียวกับภาพลักษณ์บ่อนทำลายความมั่นคงไทยจาก 22 ครั้ง มาเป็น 2 ครั้ง และ ไร้มนุษยธรรม โหดร้าย จาก 5 ครั้งมาเหลือ 1 ครั้ง สะท้อนให้เห็นว่า ประเด็นข่าวเรื่องของลาวในฐานะที่เป็นศัตรูและขัดแย้งกับไทย บ่อนทำลายความมั่นคงไทย ลดลงมากในช่วงครึ่งทศวรรษหลังของการศึกษา

ภาพลักษณ์ด้านลบของลาวในกลุ่มอื่น ๆ ก็ลดลงในช่วง 5 ปีหลังเช่นกัน คือ ภาพลักษณ์ของคอมมิวนิสต์ สังคมนิยม ลดจาก 23 ครั้งในห้าปีแรกเป็น 7 ครั้งในช่วงหลัง ภาพของการสมคบประเทศที่สามก็ลดจาก 22 ครั้งเป็น 2 ครั้ง ส่วนภาพลักษณ์ของนักโฆษณาชวนเชื่อ จากที่เคยพบในช่วงห้าปีแรก 8 ครั้ง เป็นไม่พบเลยในช่วงห้าปีหลัง

การลดลงของภาพลักษณ์กลุ่มนี้สะท้อนให้เห็นว่า ความแตกต่างเรื่องลัทธิการปกครองของลาวที่เคยเป็นคอมมิวนิสต์เข้มข้ม สร้างความไม่ไว้วางใจให้ไทย ได้คลายความตึงเครียดลงในช่วงห้าปีหลังในขณะที่ลาวพยายามปรับความสัมพันธ์กับไทยและปฏิรูปนโยบายเศรษฐกิจใหม่ เปิดประเทศกับกลุ่มประเทศเสรีนิยม เช่นอเมริกามากขึ้น สอดคล้องกับภาพลักษณ์ของการพัฒนา, ปฏิรูปให้ทันสมัยขึ้น จากที่ไม่พบเลยในช่วงครึ่งทศวรรษแรก มาเป็น 21 ครั้งในช่วงครึ่งทศวรรษหลัง

ในขณะที่ภาพลักษณ์ด้านลบของลาวลดน้อยลง ภาพลักษณ์ที่เป็นบวกก็เพิ่มมากขึ้นในช่วงครึ่งหลังของการศึกษา คือ ภาพลักษณ์ของความผูกพันกับประเทศไทยเพิ่มจาก 11 ครั้งเป็น 13 ครั้ง ให้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจจาก 5 ครั้งเป็น 8 ครั้ง เป็นผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและเป็นแหล่งลงทุนของไทย จาก 10 ครั้งเป็น 21 ครั้ง ภาพลักษณ์ของชาติที่มีวัฒนธรรมดีงาม จาก 5 ครั้งเป็น 12 ครั้ง ภาพลักษณ์ของการให้ความร่วมมือจาก 1 ครั้งเป็น 6 ครั้ง และภาพลักษณ์ของเมืองที่เจริญสงบและน่าอยู่ จาก 1 ครั้งเป็น 3 ครั้ง อย่างไรก็ตาม ภาพลักษณ์ที่เป็นลบ

บางประการของลาวก็ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงระหว่างสองช่วง คือ ไม้ไว้ใจไทย 6:5 เป็นแหล่ง
คำยาเสพติด 2:3 และอดอยาก ขาดแคลน 8:6

โดยรวมแล้ว แนวโน้มของภาพลักษณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างช่วงเวลา 2 ช่วงในรอบ
สิบปีที่ผ่านมา ก็สะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มของภาพลักษณ์ของลาวดีขึ้นในยุคหลัง ซึ่งเป็นไปตามสถาน
การณ์การดำเนินความสัมพันธ์ของไทยกับลาวนั่นเอง ในตารางถัดไป แนวโน้มนี้จะเห็นชัดขึ้น โดย
เปรียบเทียบลำดับความสำคัญของภาพลักษณ์ของลาวในหนังสือพิมพ์ไทย ระหว่าง 2 ช่วง

ตาราง 5.6 แสดงภาพลักษณ์ของลาวที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยมากที่สุด 10 อันดับแรก
เปรียบเทียบระหว่างปีพ.ศ. 2528-2532 และ 2533-2537

ลำดับที่	ภาพลักษณ์ 2528-2532		ลำดับที่	ภาพลักษณ์ 2533-2537			
	ครั้ง	%		ครั้ง	%		
1	เป็นที่ เป็นน้อง	35	6.59	1	เป็นผลปย.ทางศ.		
2	ผลสร้างมิตรภาพ	25	4.71		พัฒนา, ปฏิรูป.ทันสมัย	21	3.95
3	คอมมิวนิสต์, สังคมนิยม	23	4.33	2	ผูกพันกับไทย	13	2.45
4	ขั้นตอนความมั่นคงไทย			3	เป็นที่ เป็นน้อง		
	คบประเทศที่สาม	22	4.14		ค่อยพัฒนา		
5	พึ่งพาไทยทางเศรษฐกิจ	17	3.20		มีวัฒนธรรมดีงาม	12	2.21
6	ไม่จริงใจ, ปิดกั้น	16	3.01	4	ร่วมมือทางเศรษฐกิจ	8	1.51
7	โจมตี, ให้อภัยไทย	15	2.82	5	คอมมิวนิสต์, สังคมนิยม	7	1.32
8	กระหายสงคราม			6	ผลสร้างมิตรภาพไทย		
	รุกล้ำเขตแดนไทย	14	2.64		อดอยาก, ยาอกจน		
9	ผูกพันกับไทย	11	2.07		ให้ความร่วมมือ	6	1.13
10	เป็นผลปย.ทางศ.	10	1.88	7	ไม่ไว้ใจไทย	5	0.94

จากตารางแสดงให้เห็นว่า ภาพลักษณ์ด้านลบที่มีอยู่ในช่วงปีพ.ศ. 2528-2532 ไม่ค่อยได้ รับการนำเสนอในปีพ.ศ. 2533-2537 เช่น ภาคของการบั่นทอนความมั่นคงไทย, โจมตีให้ร้ายไทย , กระจายสงคราม, รุกล้ำเขตแดนไทย, ไม่จริงใจ ปิดกั้น ซึ่งก็สะท้อนสถานการณ์ด้านสงคราม ปัญหาชายแดนไทยลาว และความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับลาวในช่วงเวลานั้น

ในช่วงครึ่งทศวรรษหลัง ภาพลักษณ์ของลาวในฐานะที่เป็นผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของ ไทยและภาพลักษณ์ของลาวที่พยายามปรับปรุงประเทศให้ทันสมัยขึ้นได้รับการนำเสนอมากที่สุด แม้ จะยังมีภาพของประเทศคอมมิวนิสต์หรือสังคมนิยมอยู่ รวมทั้งยังมีภาพลักษณ์ของประเทศที่ด้อย พัฒนา อดอยาก ยากจน และไม่ไว้วางใจไทยอยู่บ้าง

อย่างไรก็ตาม ทั้งสองช่วง ภาพลักษณ์ของความเป็นบ้านพี่เมืองน้อง และความผูกพันกับไทย ก็ยังได้รับการให้ความสำคัญจากหนังสือพิมพ์ไทยมาโดยตลอด ไม่ว่าสถานการณ์ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศจะเป็นอย่างไรก็ตาม

จากตารางแสดงภาพลักษณ์ต่าง ๆ ที่กล่าวถึงมาทั้งหมด จึงพอจะสรุปภาพลักษณ์ของลาว ได้ว่า

- หนังสือพิมพ์ไทยนำเสนอภาพลักษณ์ของลาวในด้านลบมากกว่าด้านบวก
- เมื่อเปรียบเทียบระหว่างช่วงแรกและช่วงหลังของทศวรรษที่ผ่านมา พบว่าช่วงหลังของ ทศวรรษภาพลักษณ์ของลาวเป็นบวกมากกว่าช่วงแรก ซึ่งแปรไปตามความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับลาว ที่ปรับปรุงให้ดีขึ้นในช่วงหลัง
- ระหว่างหนังสือพิมพ์คุณภาพและปริมาณ (ไทยรัฐและสยามรัฐ) ไม่พบความแตกต่างในการ นำเสนอภาพลักษณ์ของลาวอย่างเด่นชัดนัก

สมณานาม

นอกจากภาพลักษณ์ในด้านต่าง ๆ "สมณานาม" ที่หนังสือพิมพ์ไทยใช้เรียกแทนชาวลาวและ ประเทศลาว ก็มีความหมายในการสะท้อนทัศนคติของไทยที่มีต่อลาวได้เช่นกัน จากการสำรวจ

สมณานามจากหนังสือพิมพ์ตัวอย่างที่ทำการวิจัยในรอบ 10 ปี รวบรวมสมณานามจากการนำเสนอของหนังสือพิมพ์ไทย ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 5.7 แสดงสมณานามของลาวในหนังสือพิมพ์ไทย

ไทยรัฐ		สยามรัฐ	
ผู้อพยพชาวลาว	1	เมืองนอง	2
ผู้ลี้ภัยชาวลาว	1	คลื่นผู้อพยพ	1
ลาวอพยพ, พวกลาวอพยพ	3	น้อง ๆ ลาว	1
อริราชศัตรู	1	เพื่อนบ้านลาว	1
มัน, พวกมัน	5	พี่น้องลาว	1
น้องลาว	3	เพื่อนบ้าน	1
พวกลาว	1	บ้านพี่เมืองน้อง	2
ไอ้ลาวกานแหง	2	ลาวแดง	1
นักปลุกระดม	1	สี่สรวาด(จอมข้างพูด)	2
ลาวมืน	2	สี่สรวาดปากหวาน	1
สี่สรวาดปากหวาน	1	ซ้ายน้อง	1
สี่สรวาดตัวดัลัน	1	พวกลาวอพยพ	1
คอมมิวนิสต์	1		
ลาวเข้าเมือง	1		

สมณานามที่หนังสือพิมพ์ไทยใช้เรียกแทนชื่อคนลาวหรือประเทศลาว ส่วนมากจะพบในช่วงปี พ.ศ. 2531 ซึ่งเป็นปีที่เกิดสงครามและความขัดแย้งอย่างรุนแรงระหว่างไทยกับลาวส่วนมากจะเป็นข้อเขียนที่แสดงความคิดเห็น และพบในข่าวบ้างเล็กน้อย

โดยพบว่า ไทยรัฐ จะใช้ถ้อยคำที่รุนแรงกว่าสยามรัฐ เช่น "มัน" "พวกมัน" "ไอ้ลาวกา
 แหง" "อริราชศัตรู" ซึ่งสรรพนาม หรือสมณนามดังกล่าว ไม่พบในบ่อนอื่น ๆ นอกจากนี้ ในช่วง
 เดียวกัน พบว่า พล.อ.สีสะหวาด แก้วบุญพัน ผู้นำทหารที่มีบทบาทมากในการเจรจาปรับความ
 สัมพันธ์ไทยลาว ก็ถูกหนังสือพิมพ์ไทยให้สมณนามบ่อยครั้ง เช่น "สีสะหวาดปากหวาน" "สีสะ
 หวาดตัวดีลั่น" "สีสะหวาดจอมช่างพูด" ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติของหนังสือพิมพ์ ต่อการเจรจา
 ปรับความสัมพันธ์ของผู้นำลาว ว่าไม่มีความจริงจังในการแก้ปัญหาเท่าไรนัก

ยังมีสมณนามที่แสดงความแตกต่างทางสิทธิการปกครองของไทยกับลาว เช่น "คอมมิวนิสต์"
 "ลาวแดง" "นักปลุกระดม" และมีภาพของประชาชนลาวในฐานะผู้อพยพอีกบ่อยครั้ง เช่น "พวก
 ลาวอพยพ" "คลื่นผู้อพยพ" "ผู้ลี้ภัยชาวลาว"

แต่ถึงที่สุดแล้ว ไม่ว่าความสัมพันธ์ไทยลาวจะเป็นเช่นไร หนังสือพิมพ์ไทยก็ยังสะท้อนให้เห็น
 เห็นอยู่เสมอ ว่าความสัมพันธ์ไทยลาวนั้นใกล้ชิดสนิทสนมและเป็นพี่น้องกันมาตั้งแต่ประวัติศาสตร์
 เสมอ เห็นได้จากสมณนามที่หนังสือพิมพ์ไทยใช้เรียกลาวว่า "น้องลาว" "พี่น้องลาว" "น้อง ๆ
 ลาว" "เพื่อนบ้าน" "เพื่อนบ้านลาว" "อ้ายน้อง" "เมืองน้อง" เป็นต้น

วิเคราะห์ภาพลักษณ์ของลาวในหนังสือพิมพ์ไทย

ระหว่างปีพ.ศ. 2528-2537

จากตารางแจกแจงภาพลักษณ์ในด้านต่าง ๆ ของลาวในบทนี้ คงพอจะเห็นภาพคร่าว ๆ ว่า
 หนังสือพิมพ์ไทยมองชาวลาวและประเทศลาวอย่างไร โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบการนำเสนอ
 ภาพลักษณ์ระหว่างครึ่งทศวรรษแรกและครึ่งทศวรรษหลัง ซึ่งสะท้อนถึงความเปลี่ยนแปลงในการนำ
 เสนอภาพลักษณ์ของลาวจากลบบไปสู่บวกได้เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยจะสรุปภาพของการนำเสนอภาพลักษณ์ของลาวในหนังสือพิมพ์ไทย ให้เห็นได้ชัดเจน
 ยิ่งขึ้นโดยแบ่งช่วงเวลาในการวิเคราะห์ออกเป็น 5 ช่วง ดังต่อไปนี้

1. ช่วงก่อนสงครามชายแดน (2528-2530)

2. ช่วงสงครามชายแดนบ้านร่มเกล้า (2531)
3. ช่วงฟื้นฟูความสัมพันธ์ไทยลาว (ปลาย 2531-2532)
4. ช่วงหลังฟื้นฟูความสัมพันธ์จากสนาทรบเป็นสนาการค้า (2533-2536)
5. ช่วงเปิดสะพานมิตรภาพไทยลาว (2537)

1. ภาพลักษณ์ของลาวช่วงก่อนสงครามชายแดน (2528-2530)

ก่อนหน้านี้นี้ คือราวปีพ.ศ. 2526-2527 ประเทศไทยกับลาวเคยมีกรณีพิพาทเรื่องชายแดนบ้านร่มเกล้ามาแล้ว ประกอบกับความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับลาวหลังจากที่ลาวมีการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองประเทศเป็นสังคมนิยมเมื่อปีพ.ศ. 2518 ก่อนข้างเป็นชา ทำให้ภาพลักษณ์ของลาวในหนังสือพิมพ์ไทยไม่ค่อยดีนัก โดยเฉพาะภาพของผู้ที่ประสงค์จะรุกล้ำอธิปไตยของไทย เช่น

"ส่วนคนไทยเอง ก็ต้องสำนึกให้มาก เพราะรอบบ้านเราไม่มีผู้ปรารถนาดีเลย"

(ไทยรัฐ, 6 ม.ค. 28)

"อดีตผู้นำคอมมิวนิสต์ระดับกรรมการพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยเคยบอกกับเจ้าหน้าที่ของเราว่า เขาเคยพบปะกับรองนายกรัฐมนตรีของลาว และลาวเสนอที่จะให้ทหารลาวแต่งเครื่องแบบของผกค. เข้ามาประเทศไทยจำนวนสองกองพล กองพลหนึ่งเข้าที่ตั้งแต้จ, อุดรธานีเลยมาจรดขอนแก่น ส่วนอีกกองพลหนึ่งเข้าที่ตั้งแต้จ, อุบลราชธานีเลยมาจรดขอนแก่นเช่นกัน"

(สยามรัฐ, 19 ส.ค. 28)

ภาพลักษณ์ที่เป็นผู้รุกล้ำอธิปไตยของประเทศไทย มักจะมาควบคู่ไปกับภาพลักษณ์ของความไม่เป็นคอมมิวนิสต์ การคบกับประเทศเวียดนามเพื่อรวมใจมตีไทย และหนังสือพิมพ์ไทยให้ภาพลักษณ์ของลาวไม่น่าไว้วางใจสำหรับไทยอย่างชัดเจน เช่น

"ทางด้านลาวนั้น ก็ให้ระวัง ๆ เอาไว้หน่อย คนละลัทธิกับเราเสียด้วย ไม่ทราบว่าจะเปลี่ยนแปลงเมื่อไหร่"

(ไทยรัฐ, 6 พ.ย. 28)

"ความคิดและแผนร้ายเหล่านี้ ยังคงอยู่ในสมองของผู้นำลาวและเวียดนามหรือไม่"

(ไทยรัฐ, 16 มิ.ย. 28)

"นักการทูตตะวันตกในเวียงจันทน์กล่าวว่า ยังคงมีความลึกซึ้งและเต็มไปด้วยเงื่อนงำเกี่ยวกับชะตากรรมของพระราชวงศ์ลาว หลังจากที่คอมมิวนิสต์โค่นล้มสถาบันกษัตริย์ในประเทศนี้ ซึ่งเมื่อถามถึงเรื่องนี้ครั้งใด ก็ไม่ค่อยจะได้รับความตอบที่ตรงไปตรงมาจากเจ้าหน้าที่ลาวเท่าไรนัก"

(ไทยรัฐ, 20 พ.ย. 30)

แต่ถึงกระนั้น ความผูกพันใกล้ชิด เป็นสายเลือดเดียวกันทางประวัติศาสตร์ ทางสภาพลักษณะของลาวปรากฏในฐานะพี่น้องและเพื่อนบ้านใกล้ชิดไทยเสมอ แม้ว่าจะมีความแตกต่างด้านลัทธิการเมือง และความไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน เช่น

"แต่สิ่งหนึ่งที่ไม่สามารถแยกจากกันได้ ไม่ว่าปัจจัยอื่น ๆ จะวิวัฒนาการไปอย่างไรก็ตามก็คือความผูกพันกันทางสายเลือดและวิญญาณของประชาชนสองชาติ"

(พูดไทย-เขียนไทย, สยามรัฐ, 1 ก.ค. 28)

"เผยช่วงปืนสังหารเหินหวงให้เมืองนองมูลค่า 47 ล้านบาท"

(สยามรัฐ 4 ต.ค. 29)

"การรื้อฟื้นเรื่องนี้ เกรงว่าลาวจะถูกใช้เป็นเครื่องมือแสวงหาผลประโยชน์แก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งดังที่เป็นมา เพื่อสร้างความแตกแยกระหว่างประชาชนไทยลาวซึ่งเสมือนเป็นพี่น้องกัน"

(ไทยรัฐ, 14 มิ.ย. 29)

ภาพลักษณ์ด้านลบอีกภาพหนึ่งที่พบมากในช่วงนี้ ก็คือ ภาพลักษณ์ของชาวลาวในฐานะที่เป็นผู้อพยพ หากไม่น่าสงสารเวหนานในฐานะที่เป็นเหยื่อสงครามแล้ว ก็เป็นภาระหนักของไทยอย่างไม่รู้จบสิ้น เช่น

"แม้สหรัฐฯเองก็ปฏิเสธไม่ได้ว่า รัฐบาลมากมายต่อผู้ลี้ภัยอินโดจีน ไม่ว่าจะเป็ลาว,

เวียดนาม, เขมร ความเป็นจริงที่ขมขื่นและข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยสหประชาชาติต้องรับรู้ คือว่า ขณะนี้ยังเหลือผู้ลี้ภัยอยู่ในดินแดนไทยนับแสนคน ต้องอยู่อย่างแออัดและรอความหวังอย่างเลื่อนลอยว่า จะได้ลี้ภัยไปตั้งถิ่นฐานในประเทศที่สามเมื่อไร ความหวังที่เลื่อนลอยนี้ คือภาระหนักที่ประเทศไทยต้องรับ"

(ไทยรัฐ, 25 มี.ค. 30)

ในช่วงปลายปีพ.ศ. 2530 ภาพลักษณ์ของลาวในฐานะเพื่อนบ้านที่ไม่น่าไว้วางใจ คบคิดกับเวียดนามบรูไนไทย และความสัมพันธ์อันเย็นชาระหว่างไทยกับลาว ก็ทวีความตึงเครียดมากยิ่งขึ้น เมื่อการเจรจาปัญหาความสัมพันธ์ไม่เป็นผล ภาพลักษณ์ของลาวจึงเป็นลบมากยิ่งขึ้น มีทั้งภาพลักษณ์ของผู้กระหายสงคราม ไม่มีเหตุผล ไม่จริงจัง รุกล้ำอธิปไตยไทย เช่น

"ลาวออกข่าวกล่าวหาว่า ทหารไทยรุกล้ำเข้าไปในดินแดนลาว และคุยโวว่าสามารถสังหารทหารไทยเสียชีวิตหลายสิบคน โดยทหารกองหลังของลาวได้ตีกระหน่ำทหารไทยจนกระทั่งล่าถอยไปด้วยฤทธิ์ของจรวด"

(ไทยรัฐ, 20 พ.ย. 30)

"ลาวไม่น่าส่งกำลังทหารเข้ามาอันเป็นการกระทำที่น่าเสียด"

"ทุกคนทราบดีว่า ที่ลาวเข้ามาทุกครั้ง พยายามสร้างเงื่อนไขที่จะไม่ให้มีการพุดจាក់โดยดี เพื่อจะนำไปโฆษณาชวนเชื่อมากกว่า การส่งกองกำลังเข้ามาในไทยของลาว เป็นการกระทำที่ต้องการก่อความ"

(สยามรัฐ, 22 ธ.ค. 30)

เป็นที่น่าสังเกตว่า ในขณะที่หนังสือพิมพ์ไทยให้ภาพลักษณ์ของลาวเป็นลบจนกรณีมีความขัดแย้ง หนังสือพิมพ์ก็ให้ภาพลักษณ์ของไทยเป็นบวก เป็นผู้ผู้สันติ และเป็นฝ่ายที่ถูกต้องขอขรกรรมอย่างเห็นได้ชัดเจน เช่น

"พล.อ.ชวลิตยืนยันว่า เมื่อลาวรุกล้ำเข้ามาในดินแดนไทย ก็ต้องผลักดันออกไปเพื่อ

รักษาอธิปไตย"

"ข้อความที่ระบุถึงเงินต่าง ๆ ในบันทึกช่วยจำทั้งหมดนั้น อยู่ในเขตแดนไทยทั้งสิ้น อันปรากฏอยู่ในสนธิสัญญากับบ้านเขตแดนและแผนที่ประกอบที่หาไว้กับฝรั่งเศส ปีค.ศ. 1904-1907 จึงเป็นสิทธิอันชอบธรรมของไทย ที่จะขับกองกำลังต่างชาติออกไปเพื่อปกป้องและรักษาเอกราช อธิปไตย และบูรณภาพในดินแดนของไทย"

(สยามรัฐ, 22 ธ.ค. 30)

"เราใช้เครื่องบินเพื่อสนับสนุนหน่วยทหารที่อยู่ในแนวปะทะเท่านั้น ... เราปรารถนาสันติภาพ เราถอนทหารกลับ ฝ่ายเรากลับช่วยโอกาสเสริมเข้ามารุกพื้นที่"

"เราไม่มีเจตนาแม้แต่เพียงที่อยากได้ดินแดนของลาว เราพยายามผ่อนปรนทุกเรื่อง"

(ไทยรัฐ, 22 ธ.ค. 30)

ภาพลักษณ์อันร้ายกาจของลาว และภาพลักษณ์อันชอบธรรมของไทย สะท้อนแนวคิดในการปลุกเร้าความเป็น "ชาตินิยม" ของหนังสือพิมพ์ไทยได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้นในยุคถัดไป ซึ่งเป็นช่วงสงครามบ้านร่มเกล้า ชายแดนไทย-ลาว

2. ภาพลักษณ์ของลาวช่วงสงครามชายแดนบ้านร่มเกล้า (2531)

ภาพลักษณ์ของลาวในหนังสือพิมพ์ไทยในช่วงสงคราม คือราวเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนมีนาคมของปีพ.ศ. 2531 มีลักษณะเป็นลบโดยสิ้นเชิง คือ เป็นผู้กระหายสงคราม เป็นผู้รุกรานอธิปไตยของไทย และยังเห็นบทบาทของผู้สื่อข่าวในการถามคำถามนาเพื่อสร้างภาพลักษณ์ให้ลาวอีกด้วย ในขณะที่หนังสือพิมพ์ไทยสะท้อนแนวคิดเรื่องชาตินิยมขึ้นมาปลุกระดมผู้อ่านให้รวมใจกันต่อต้านลาวอย่างแข็งขัน นอกจากนั้น ภาพลักษณ์ด้านลบของผู้พยพชาวลาวยังได้รับการตอกย้ำต่อไปในช่วงนี้

ภาพลักษณ์ของลาวหลัก ๆ ในช่วงสงคราม ก็คือ การรุกรานอธิปไตยไทย และยังมีภาพของ

การพึ่งพาประเทศเวียดนามเพื่อนำกำลังอาวุธมารบกับไทยด้วย เช่น

"แถมยังบินหลบหลีกจรวดแซมเจ็ต ยี่ห่อรัสเซียที่ทหารลาว นายเหนือหัวของข้าลาวเอามายิงช่วยไม่ถูกสักลูก... ที่ลาวมั่นคงแห่ง เพราะมีประเทศใหญ่ประเทศที่สามหนหลัง ก็ยังนำหน้าอย่างลาวหรือ จะมีปัญญายิงกระสุนปืนใหญ่เป็นพัน ๆ นัด มีจรวดแซมเจ็ตมายิงเล่น"

(ไทยรัฐ, 4 ก.พ. 31)

"ประเทศลาวไม่ได้สู้รบด้วยตัวเอง แต่รบด้วยกำลังของอินโดจีนทั้งชาติ"

(สยามรัฐ, 20 ก.พ. 31)

พบแนวคิดในเชิงปลุกระดมชาวไทยในช่วงสงคราม เช่น

"พอมาถึงวันนี้ วันที่ได้เห็นคนไทยทั่ว ๆ ไปลุกขึ้นมาเดินขบวนกันอีกเพื่อต่อต้านประท้วงลาว ผมก็แก่เกินไปแล้วที่จะไปร่วมประท้วงด้วย แต่แน่นอน ผมและคนไทยอื่น ๆ ย่อมจะมีความรู้สึกร่วมและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับทหารไทย กองทัพอไทย และผู้นำทหารไทยสำหรับสถานการณ์ในยามนี้วันนี้"

(สยามรัฐ, 4 ก.พ. 31)

"ต่อให้ชัยภูมิจะเสียเปรียบแค่ไหน หรือลาวจะชนชาติที่สามมามากมายเพียงไร สักครั้งนี้เราไม่มีวันแพ้ เพราะที่สุดของที่สุดแล้ว ศัตรูของเราจะต้องรบกับคลื่นมหาประชาชนไทย"

(สยามรัฐ, 20 ก.พ. 31)

"แต่สำหรับคนไทยที่มีเลือดรักชาติ-ชาตินิยม ก็ต้องแสดงออกมาในลักษณะที่เราไม่เสียเปรียบ การกระทบกระทั่งกันสำหรับเพื่อนบ้าน ฝั่งน่าจะเป็นเรื่องแปลก หากเป็นอุบัติเหตุที่ไม่ได้มาจากการเมือง หรือการจงใจตกเป็นเครื่องมือของชาติอื่นที่เลียมสอนมา"

(สยามรัฐ, 20 ก.พ. 31)

และในขณะที่ให้ภาพลักษณ์ของลาวเป็นภาพด้านลบ ภาพของทหารไทยกลับเป็นบวก เป็นวีรบุรุษ จะเห็นได้จากตัวอย่างต่อไปนี้

"รบได้เจ๋งจริง ๆ "ได้ผ่าน" ขอเชียร์ให้กำลังใจอย่างสุดหัวใจ ทหารหาญแนวหน้ากองทัพอากาศที่สาม ที่บุกไล่ขีปนาวุธลาวจากเขตนครเวียงจันทน์ ๗ ออกไปจากผืนแผ่นดินไทย"

(ไทยรัฐ, 4 ก.พ.31)

"เห็น้อยและหนักหน้อยยามนี้ ก็บึกใจ พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ ผบ.ทบ.และรักษาการผบ.สส. รวมทั้งแม่ทัพภาคที่สาม พล.ท.ศิริ ทิวะพันธ์ุ เจ้าของพื้นที่ และทหารในสมรภูมิต่าง ๆ กล้า ที่ต้องต่อสู้ขับไล่ลาว เอาเป็นว่าแนวหลังเอาใจช่วยอยู่ตลอดเวลาแล้วกัน"

(สยามรัฐ, 4 ก.พ.31)

และทหารไทยมีความชอบธรรมในการสู้รบกับลาว เพราะว่าลาวเป็นผู้รุกรานก่อน เช่น

"เพราะว่าพล.อ.ชวลิตได้สั่งการให้หยุดยิงเด็ดขาด และทหารไทยก็หยุดยิง แต่ฝ่ายลาวก็ยังยิงเข้ามา เราจึงจำเป็นต้องตอบโต้"

(สยามรัฐ, 20 ก.พ.31)

ในช่วงสงครามนี้ นอกจากภาพลักษณ์ของลาวจะเป็นลบในด้านการศึกสงครามกับไทยแล้ว ภาพของผู้อพยพชาวลาวยังต้องมาอาศัยแผ่นดินไทยอยู่ก่อนจะได้ไปยังประเทศที่สาม ก็ดูจะมาพลอยซ้ำเติมให้ภาพลักษณ์ของลาวเป็นลบยิ่งขึ้นไปอีก การเขียนถึงเรื่องผู้อพยพเหล่านี้ก็ใช้ถ้อยคำที่รุนแรงมากขึ้น เช่น

"พวกนี้เป็นปัญหามาก เข้ามาสิบคนออกไป 1 คน เหลืออีกเก้าคนที่เราต้องรับเป็นภาระประเทศเราก็หลังแอ่นไปเท่านั้น"

"คิดง่าย ๆ ก็แล้วกัน พวกญวน เขมร ลาวอพยพนั้น ชาติของมัน แผ่นดินของมันมันยังไม่รัก คิดเอาแต่ความสบายแห่งตัว สลัดทิ้งหนีเข้ามาในบ้านเมืองเรา และนึกหรือว่าพวกมันจะรักบ้านเราเมืองเรา... อย่างนี้กว่ามันจะสำนึกในบุญคุณ มันกลับยิ่งยะโส พุดกันว่าสหประชาชาติ

เข้าแผ่นดินไทยเอาไว้ให้พวกมันได้อยู่ มีขามน้าแทน สหประชาชาติจ่ายไม่เซไทยจ่าย
 "มีทางเดียว ที่อนพวกันเป็นแนวหน้าเข้าไปที่บ้านร่วมเกล้า "เหม็นเป็ดเนิ่นที่พวกลาว
 พวกญวนปักหลักอยู่ อย่างน้อยก็พอเป็นเครื่องม้อก "กัระเบิด" ที่พวกมันวางเอาไว้ได้หรือหน้า"

(ไทยรัฐ, 4 ก.พ. 31)

"ฝากบอกทางการลาว เวียดนาม และกัมพูชาว่า ควรเปิดโอกาสให้ราษฎรของตน
 ได้ยื่นความจำนงต่อรัฐบาล ในอันที่จะเดินทางไปประเทศที่สามโดยตรง ไม่ว่าจะต้องอพยพ
 หลบสีกาเป็นผู้ลี้ภัยให้ลำบากลาบน... เราเห็นว่าถึงเวลาแล้ว ที่ประเทศไทยจะทำการรณรงค์
 ต่อต้านการอพยพเข้ามาทุกระดับ กล่าวคือ ตั้งแต่ระดับประชาชน รัฐสภา รัฐบาล"

(สยามรัฐ, 4 ก.พ. 31)

3. ภาพลักษณ์ของลาวช่วงฟื้นฟูความสัมพันธ์ไทย-ลาว (2531-2532)

หลังจากมีการประกาศหยุดยิงในช่วงปลายปีพ.ศ. 2531 ผู้นำทหารของไทยและลาวก็เริ่ม
 เดินทางไปเยือนกันและกัน เพื่อเจรจายุติปัญหาสงครามเริ่มคลายความตึง
 เครียดลง แต่อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการลงข่าวการไปเยือนลาวของนักดนตรีไทย โดยนำโดยวง
 การราขาว การราวาน ฯลฯ ตามด้วยคณะของคณะหญิงพันธุ์เครือ ยงใจยุทธ แต่โดยเนื้อหาแล้ว
 หนังสือพิมพ์ไทยยังไม่ได้ให้ภาพของลาวเป็นบวกมากนัก ยังมีภาพของผู้กระทำความผิด รุกล้ำอธิปไตย
 ของไทย และไม่ค่อยมีการเจรจาตี ๆ มักจะบิดพลิ้วและตื้อแพ่งไม่รับผิดชอบ เช่น

"แต่ที่ไหนได้ พอถึงข้อตกลงนัดประชุมเข้าจริง ทางลาวก็เบี้ยว คือไม่มาตามนัด และ
 ยิ่งไปกว่านั้น ผู้แทนของรัฐบาลลาวที่ถูกส่งมาร่วมประชุม ไม่ได้เป็นไปตามข้อตกลง คือการ
 แต่งตั้งผู้แทนของรัฐบาล

"เพียงแต่ทหารลาวถอยออกไปเสียให้แผ่นดินแดนของไทยที่ลาวรุกล้ำเข้ามา ปัญหาต่าง ๆ
 ก็จะหมดสิ้นไปโดยอัตโนมัติ โดยไม่ต้องเจรจาให้เบลีองข้าวเบลีองน้ำ... แต่เพราะรัฐบาล
 ลาว ไม่ยอมรับความจริง ที่กองทัพลาวได้รุกล้ำเข้ามาในดินแดนของไทย และยังแสดงเจตนา
 ที่จะยึดถือเอาแผ่นดินของไทยเป็นของลาวด้วยการเจรจา

"หัวหน้าคณะผู้แทนของรัฐบาลลาว ยังแสดงบทบาทในการสปรมาทรฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศของไทยอีก กล่าวคือ ในระหว่างที่ทำการประชุม รัฐมนตรีไทยอยากจะพบกับหัวหน้าผู้แทนรัฐบาลลาว แต่เมื่อยอมมาพบแม้จะผูกเขยุดงสองครั้งสองหนก็ตาม แต่หัวหน้าผู้แทนลาวก็ยังยืนกรานปฏิเสธเสมอไว้จะไม่พบ แต่อย่างว่าต้องการพัฒนาด้วยการรอนกลางวันตามประเพณีวัฒนธรรมที่ได้รับมาสมัยที่ยังเป็นเมืองชนของฝรั่งเศส การปฏิบัติราชการต่อท่าน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศของไทยเราในลักษณะเช่น ผนถอว่าเป็นการไม่ให้เกียรติกันและ เป็นการสปรมาทรฐมนตรีกัน

"คิดดูเองเถอะครับ ว่าไทยเราถูกห้ามเกียรติขนาดไหน นี่หรือคือความเป็นมิตรภาพที่ตระหว่างไทยกับลาว"

(สยามรัฐ, 7 มี.ค. 31)

"แต่ผู้แทนฝ่ายลาวกลับบิดพลิ้ว โดยเลือกใช้ข้อความในสนธิสัญญาบางส่วน และพยายามตัดทอนแผนที่ตั้งกล่าว"

(สยามรัฐ, 23 มี.ค. 31)

"ถึงแม้จะมีสัญญาหยุดยิง แต่ใครจะไปคาดเดาได้ว่าวันใดวันหนึ่งฝ่ายลาวจะไม่เบี้ยว"

(ไทยรัฐ, 20 ก.พ. 31)

"ลาวตบหน้าฝ่ายไทยว่าไม่ต้องการดำเนินตามพิธีทางการทูต เราเชื่อว่าลาวก็รู้พิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ปฏิบัติระหว่างประเทศมานาน้อย แต่ข้อดุคติต่าง ๆ รวมทั้งการสร้างบรรยากาศให้เห็นความสำคัญและเน้นถึงผู้นำทหารเท่านั้น ลาวจะมีจุดประสงค์อยู่ในใจอย่างไรก็น่าจะรู้เท่าทันกัน"

(ไทยรัฐ, 20 มี.ค. 31)

นอกจากนี้ ยังได้เห็นบทบาทของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ไทยในการถาณาแหล่งข่าว เช่น

"ผู้สื่อข่าวถาณาว่า การเจรจาที่ผ่านมา ลาวเป็นผู้กำหนดท่าทีโดยตลอดใช่หรือไม่.."

"ผู้สื่อข่าวกล่าวว่า แสดงว่าลาวไม่จริงจังกับไทย.."

"ผู้สื่อข่าวกล่าวว่า เป็นไปได้หรือไม่ว่าลาวหวังผลให้สภายุโรปยอมรับกระทรวงต่างประเทศ"

(สยามรัฐ, 23 มี.ค. 31)

หนังสือพิมพ์ไทยสะท้อนความรู้สึกไม่เชื่อใจลาวว่าจะมีความจริงจังในการเจรจาปรับปรุงความสัมพันธ์ไทยลาว ด้วยการให้สมณนามของผู้นำทหารที่มาเจรจา เช่น

"ไม่รู้ พล.อ.สีสะหวาด (จอมข้างพูด) พูดทำไมว่าลาวสามารถเอาชนะสหรัฐฯได้"

(สยามรัฐ, 23 มี.ค. 31)

"สีสะหวาดปากหวานมาไทยอีก ย้ำความสัมพันธ์ไทยลาว"

(สยามรัฐ, 18 ต.ค. 31)

และหนังสือพิมพ์ไทยยังคงให้ภาพลักษณ์ของไทยเป็นผู้ไม่สันติ มีมนุษยธรรม มีคุณธรรม และมีความเหนือกว่าลาว เช่น

"ขอให้เชื่อว่าไทยไม่ได้เพียงพลา้กับประเทศอื่นที่เคยเป็นเมืองขึ้นเขาเด็ดขาด เพราะเราเป็นประเทศที่มีความฉลาดในการรักษาเอกราชและอธิปไตยตลอดเวลา ขอให้เชื่อว่าผู้นำไทยมีความฉลาดและมีเกียรติภูมิเพียงพอ ไม่มีใครทำอะไรเราได้"

"ประชาชนคนไทยทุกคนก็พร้อมจะเป็นมิตรกับประชาชนลาว ต้องการที่จะให้แม่น้ำโขงเป็นแม่น้ำแห่งสันติภาพระหว่างไทย-ลาวอย่างแท้จริง"

"คณะผู้แทนรัฐบาลไทยมีความจริงจังในการเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหา โดยยึดพื้นฐานความถูกต้องตามสนธิสัญญา"

(สยามรัฐ, 23 มี.ค. 31)

"เขานั้นเป็นชาติเจติ ไม่ค่อยถือสาหาความอะไรกับลาวสัก ทั้ง ๆ ที่ลาวเคยทาความเจ็บแค้นให้ไทยเราชอกช้ำระกาเงมาในอดีตเป็นเวลานานร้อย ๆ ปี ในปัจจุบันนี้ ลาวก็ยังไม่ละสันดาน เดิมอีก"

(สยามรัฐ, 23 มี.ค. 31)

"ตามที่ข้าว่าลาวขาดแคลนอาหาร ถ้าเขาขอมาเราก็ยอมจะให้ความช่วยเหลืออยู่แล้ว แต่ถ้าเขาเกิดประสพภาวะภัยธรรมชาติที่รุนแรงเร่งด่วน แม้เขาจะไม่ขอมา เราก็ต้องส่งไปช่วยเหลือเพื่อมนุษยธรรม"

(สยามรัฐ, 20 ธ.ค. 31)

แต่แม้จะมีภาพลักษณ์ที่เป็นลบ เป็นส่วนใหญ่ หนังสือพิมพ์ไทยก็ไม่เคยละเลยภาพลักษณ์ของลาว ในฐานะที่เป็นบ้านพี่เมืองน้องที่ใกล้ชิดกับไทยที่สุดแทรกอยู่ด้วยเสมอ เช่น

"และกล่าวถึงการแลกเปลี่ยนศิลปะของไทยกับลาวว่าเป็นเรื่องง่าย เนื่องจากมีความคล้ายคลึงกัน มีมูลเชื้อและแรงรักแรงสามัคคีกันมาตั้งแต่ติกดาบรรพ์"

"การกระชับสัมพันธไมตรีด้วยวิธีนี้ ประชาชนจะยอมรับและซึ้งซึ้งได้ เพราะเราใช้ภาษาเดียวกัน ไม่ต้องมีล่าม และจะทำให้พวกเขาจดจำภาพเหล่านี้"

"พลจัตวาทองไหลตบยืม ๆ ว่า อันนี้ดูยาก แต่ขอให้ลองคิดดูว่า คว่าบ้านพี่เมืองน้องนั้น ลาวไม่เคยใช้กับใคร นอกจากไทยเท่านั้น"

(ไทยรัฐ, 7 มี.ค. 31)

อย่างไรก็ตาม ช่วงฟื้นฟูความสัมพันธ์ไทยลาวยุคหลังสงคราม เริ่มกระตือรือร้นเมื่อมีการเยือนประเทศลาวของพล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรี และประกาศนโยบายเปลี่ยนสนาามรบเป็นสนาามการค้า ทหาห้ปลายปีพ.ศ. 2531 มีข่าว "ไทยเปิดพรมแดนค้าลาวครั้งใหญ่ สุนิบยก ขบวนพ่อค้าเจรจากับหน้า" นับเป็นช่วงเวลาเริ่มต้นของความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจอย่างจริงจัง

"การลดบอยชนคายุทชบจยลงจากเดมควรงน เบนน เยบายของรัฐทจะเบตพรมแดนการ

ค้ำให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น นอกจากนั้นก็นับเป็นของขวัญปีใหม่ของไทยที่จะมอบให้แก่ลาว"

(สยามรัฐ, 20 ธ.ค.31)

เมื่ออย่างเข้าปีพ.ศ. 2532 การเริ่มฟื้นฟูความสัมพันธ์หลังสงครามของไทยกับลาวก็เริ่มรื้อฟื้นขึ้น โดยมีนโยบายความสัมพันธ์ด้านการค้าและการลงทุนเป็นตัวนำ ในขณะที่ประเด็นทางการเมืองและการทหารเริ่มลดความขัดแย้งลงไป ในปีนี้ หนังสือพิมพ์เริ่มลงข่าวเกี่ยวกับโครงการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงระหว่างไทย-ลาว ตั้งแต่ช่วงต้นปี ตามมาด้วยข่าวนายกรัฐมนตรีของทั้งสองประเทศกระชับสัมพันธ์กันด้วยการไปร่วมงานบุญที่วัดพระธาตุพนมวรวิหาร ซึ่งสะท้อนให้เห็นภาพความสัมพันธ์ไทยลาวที่กระชับแน่นยิ่งขึ้น โดยไม่สัมพัทธ์ถึงความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของทั้งสองประเทศด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"พล.อ.ชาติชายกล่าวว่า การที่ประชาชนไทย-ลาวมาร่วมทำบุญนี้ ถือเป็นสัญลักษณ์ของมิตรภาพไทยลาว โดยเฉพาะปีนี้ นายโกสอนได้เดินทางมาร่วมถวายสักการะกับชาวไทย นับเป็นเกียรติและแสดงถึงความใกล้ชิด ความผูกพันของทั้งสองประเทศ"

"นายโกสอนกล่าวว่า ครั้งนี้เป็นนิมิตหมายอันดีของความสามัคคีของพี่น้องลาว-ไทย และพระธาตุพนมจะเป็นสักขีพยานถึงความรักของทั้งไทย-ลาว ที่จะไม่ให้มีอะไรมานะแตกแยกได้...ลาวจะพยายามอย่างสุดความสามารถ ในการเพิ่มความสัมพันธ์ทั้งสองฝ่าย แม้ว่าเราจะอาจจะเคลื่อนไหว แม่น้ำโขงจะเหือดแห้ง ก็ขอให้มีมิตรภาพไทย-ลาวยืนยาวชั่วฟ้าดินสลาย"

(สยามรัฐ, 18 ก.พ.32)

ในปีนั้นเช่นเดียวกัน ที่หนังสือพิมพ์ไทยให้ภาพลักษณ์ของลาวในมุมมองใหม่ นั่นก็คือ ในฐานะแหล่งลงทุนทางการค้าและแหล่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ เช่น

"รัฐบาลผันเพื่อองพลิกอิสาน ศูนย์กลางการค้าอินเดจีน"

"การเพิ่มจุดผ่านแดนไทยลาว คาดว่าจะมีการอนุมัติให้เพิ่มอีกห้าจุด ซึ่งจะเพิ่มจุดท่า

"ให้ปริมาณการค้าระหว่างไทย-ลาวเพิ่มมากขึ้น"

(สยามรัฐ, 8 เม.ย.32)

"ส่วนการค้าชายข้ามชายแดนระหว่างไทยลาวที่จังหวัดหนองคาย มีเงินทุนหมุนเวียนประมาณวันละ 10 ล้านบาท และมีแนวโน้มว่าจะมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งนี้เป็นเพราะภาวะทางเศรษฐกิจของลาว โดยเฉพาะในกรุงเวียงจันทน์เริ่มกระเตื้องขึ้น ประชาชนมีเงินจับจ่ายใช้สอยมากขึ้น ทำให้ความต้องการสินค้าไทยมากขึ้นเป็นลำดับ"

(สยามรัฐ, 1 พ.ย.32)

"เดินว่อนกันทั่วกรุงเวียงจันทน์ เมืองลาวยามนี้ คือพ่อค้านักธุรกิจไทยรวมตอมตลาดใหม่สด ๆ ชิง ๆ ที่มีผู้บริโภคนหลายล้านคนแต่ไม่มีกำลังผลิต...กำลังจุด ๆ สร้างซูเปอร์มาร์เก็ตขนาดใหญ่และซ็อบบิงเซนเตอร์อยู่เวียงจันทน์นี้ "เสียหมู" พัสลม ต้นหยงมาส์ จะเป็นซูเปอร์มาร์เก็ตและซ็อบบิงเซนเตอร์ทันสมัยแห่งแรกในเวียงจันทน์ ให้หนุ่มสาวคอมมิวนิสต์ลาวสลัดความสุขแบบนายทุนกันมั่ง (น่าจะมีการเปิดติสโกเชคอีกแห่ง)

(ไทยรัฐ, 18 ก.พ.32)

ในขณะที่อุปสรรคทางด้านสิทธิการ เมืองการปกครอง ความเป็นสังคมนิยมหรือคอมมิวนิสต์ ที่หนังสือพิมพ์ไทย เจมตีตตลอดช่วงที่ผ่านมา เริ่มจะไม่เป็นอุปสรรคในความสัมพันธ์อีกต่อไปแล้ว เช่น

"รอยยิ้มและความเป็นพี่น้องจะได้เริ่มจุดประกายความเข้าใจ และจะติดตามมาด้วยการส่งภาษาที่ไม่ต้องมีสำนวนมากอายนั่งแปลให้เสียเวลา และในโลกนี้ คงมีเพียงประเทศไทยและลาวเท่านั้น ที่มีภาษาพูดสื่อความหมายได้ เข้าใจอย่างถูกต้อง

"จะมีความแตกต่างเพียงประการเดียว คือสิทธิทางการเมือง แต่นั่นมิใช่เครื่องขวางกั้นสันติภาพระหว่างไทยลาว"

(สยามรัฐ, 25 พ.ค.32)

"ถ้าหากมีการเปิดด่านถาวรแล้ว ก็จะช่วยให้ประชาชนทั้งสองประเทศมีความสัมพันธ์และ

สมพันธกนจนบานพเมืองนอง โดยไมคางถงลทธการปกครองอยางที่เปนอยในบัจจุบัน และจะ
ทางใหเศรษฐกิจของประชาชนในบริเวณชายแดนของลาวดีขึ้น"

(สยามรัฐ, 10 มิ.ย. 32)

อยางไรก็ตาม แมโดยรวมแลว ภาพลักษณของลาวจะดีขึ้น และดูเหมือนความสัมพันธ์ไทย
ลาวจะดีขึ้น หนังสือพิมพ์ไทยก็ไดสะท้อนให้เห็นภาพลักษณอีกประการหนึ่งของลาว นั่นก็คือยังคง
ความรู้สึกไมไววางใจอยุติ เห็นตัวอยางจาก

"วิทยุเวียงจันกล่าวหาไทยวา ไดเขากลางเจมตีลาว 3 ครั้งตั้งแตปี 24 เป็นต้นมา แต
ไมประสบความสำเร็จ และขณะนีกาลางเข้แผนการเข้ ด้วยการบอนทาลายเศรษฐกิจของลาว
เปน "แผนที่จะทาลายประเทศของเรา" โดยนายบายที่เรียกวา "เปลี่ยนสนามรบเปนตลาด
การคา" "

(ไทยรัฐ, 13 ก.ค. 32)

4. ภาพลักษณของลาวในช่วงคาเนนความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ (2533-2537)

นระหว่างปีพ.ศ. 2533-2537 นี้ ขาวคราวนหนังสือพิมพ์ไทยที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์
ไทยลาวดูจะเป็นบวกมากขึ้น เช่น

"รมช.ตางประเทศ ประพาส ลิมปะพันธ์, ประสบความสำเร็จในการนาคณะกรรมการ
เขตแดนรวมไทยลาว ไปเยือนเวียงจัน เพื่อเจรจายัปัญหาเขตแดนบานรวมเกล้า"

(ไทยรัฐ, 7 ม.ค. 33)

"นายไกสออน พมิวนาน นายกรัฐมนตรีลาว กับพล.อ.ชาติชาย ชณหววัน นายก
รัฐมนตรีของไทย มีการเจรจากันมาตวยดีตลอด โดยเฉพาะการเจรจากันครั้งสุดท้าย ยิงเปน
การกระชับความสัมพันธ์ระหวางทงสองฝาย"

(สยามรัฐ, 7 พ.ย. 33)

โดยเฉพาะลู่ทางทางเศรษฐกิจและการลงทุนของนักธุรกิจไทยก็ยงเห็นชัด เ็นรูปธรรมกวา

ขณะที่ผ่าน ๆ มา เช่น

"บัวหลวงบุกอินโดจีน เปิดสาขาพนมเปญ...ธนาคารกรุงเทพยืนยันพร้อมที่จะพัฒนาไปสู่ภูมิภาคนี้ ซึ่งไม่เพียงเฉพาะประเทศเขมรเท่านั้น จีน เวียดนาม และลาว ธนาคารกรุงเทพก็มีโครงการที่จะเปิดสาขาด้วยเช่นกัน"

(ไทยรัฐ, 30 มิ.ย. 35)

"ปูนใหญ่เตรียมลุยอินโดจีน...ทางปูนใหญ่ได้สำรวจโครงการปลูกป่าในลาวแล้วเห็นว่า น่าสนใจ โดยพื้นที่เหมาะสมนั้นจะต้องอยู่ใกล้สายไฟฟ้าแรงสูงและใกล้แหล่งน้ำ เพื่อให้สามารถตั้งโรงงานเยื่อกระดาษได้ด้วย"

(ไทยรัฐ, 18 ก.ย. 35)

"อย่างไรก็ตาม แม้ว่าปริมาณการใช้บัตรเครดิตในลาวจะยังมีไม่มาก แต่ก็เป็นแนวโน้มที่ดีว่า ธุรกิจบัตรเครดิตของไทยจะสามารถก้าวไปสู่อุตสาหกรรมนี้ได้ในอนาคต"

(สยามรัฐ, 12 พ.ค. 35)

"มติที่ประชุมขายสินในเวียงจันทน์ ครองส่วนแบ่งตลาดกว่า 70%"

(สยามรัฐ, 29 มิ.ย. 35)

รวมทั้งเสนอภาพความเหนือกว่าของไทยในด้านเศรษฐกิจอีกด้วย คือ

"ส่วนใหญ่แล้ว ผู้นำของประเทศเพื่อนบ้านทุกประเทศ ให้ความสำคัญแก่เรา เราพอสมควร โดยเฉพาะพม่า ลาว เขมรหรือแม้แต่เวียดนาม ต่างได้รับความช่วยเหลือและมีความสัมพันธ์ที่ดีกับระดับสูงของเราแทบทั้งสิ้น เกือบทุกคนทิ้งและสรรเสริญความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจของเรา และอยากเรียนรู้จากเรา ลาวและเขมร ถึงขนาดส่งคนมาขอความรู้ไม่ขาดสายในขณะนี้ รวมทั้งผู้นำของเขาก็ก็นำความรู้จากผู้นำของเราเป็นระยะ ๆ"

"เราจะต้องยอมรับความจริงว่า ประเทศเพื่อนบ้านของเรายังล้ำหลังกว่าเรา และซุก

เราพอสมควร ในฐานะที่เราเจริญเติบโตเร็วกว่าเขาหลายสิบเท่า แต่เขาก็หัวทิ่มแล้วและ
ระแวงว่าเราจะไปเอาประโยชน์จากเขา"

(ไทยรัฐ, 19 ต.ค. 35)

นอกจากหนังสือพิมพ์ไทยจะนำเสนอข่าวเกี่ยวกับลาว ในประเด็นเรื่องเศรษฐกิจ, การค้า,
การลงทุน ยังสะท้อนให้เห็นความเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงในด้านการเมืองและความสัมพันธ์
ระหว่างประเทศอีกด้วย เช่น การให้ความร่วมมือกับสหประชาชาติ ในการควบคุมการปลูกฝิ่นและ
การค้ายาเสพติด หรือการให้ความร่วมมือกับสหรัฐฯ ในการช่วยกันตัวทหารจีไอ. เพื่อหวังจะปรับ
ปรุงความสัมพันธ์กับสหรัฐฯ ให้ดีขึ้น

"ทั้งเวียดนาม ลาว กัมพูชา กำลังพยายามให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่กับสหรัฐฯ ในการ
ค้นหาทหารอเมริกันที่สูญหายเหล่านี้ ทั้งนี้เพื่อหวังความสัมพันธ์อันดีกับสหรัฐฯ อีกครั้งหนึ่ง"

(สยามรัฐ, 22 ก.พ. 35)

นอกจากนี้ ยังสะท้อนความเปลี่ยนแปลงระบบการเมืองภายในลาว ซึ่งมีลักษณะเป็น
ประชาธิปไตยมากขึ้น เป็นภาพสะท้อนของความทันสมัยมากขึ้น เช่น ในการเลือกตั้งสมาชิกสภา
นิติบัญญัติแห่งชาติครั้งแรกของลาว หนังสือพิมพ์ไทยมีความเห็นว่า

"เราเชื่อมั่นเหลือเกินว่า สภานิติบัญญัติใหม่ของลาวคราวนี้ จะสร้างปรากฏการณ์แปลก
ใหม่ขึ้นในลาว คงไม่ยอมทบทวนที่เป็นสภาตราয়งให้แก่ม่ายบริหารต่อไป หากจะเป็นตัวของ
ตัวเองมากขึ้น เป็นกระจุกเงาสะท้อนยุคสมัยความคิดเห็นของประชาชนคนลาวมากขึ้น โดยเฉพาะความคิดเห็นของคนลาวรุ่นใหม่..."

"ในฐานะชาติบ้านพี่เมืองน้อง เราขอแสดงความยินดีกับสมาชิกสภาที่ได้รับการเลือกตั้ง
เข้ามา ทั้งขอแสดงความยินดีกับชาวลาวทุกคน ที่ได้สภาใหม่ และกรม.ชุดใหม่ ที่คาดว่าจะนำ
ความแปลกใหม่ที่เจริญรุ่งเรืองมาให้ลาว"

(ไทยรัฐ, 23 ธ.ค. 35)

หนังสือพิมพ์ไทยยังนำเสนอข่าวและข้อเขียนเกี่ยวกับลาว ที่หลากหลายมากขึ้น เริ่มให้ภาพลักษณ์ด้านบวกด้านอื่น ๆ ของลาว โดยเฉพาะประเด็นทางวัฒนธรรมเช่น

"ออกจากโรงแรม คุณวิมลพรรณเหงาหยาวยวบ เพราะรถของเพื่อนชาวลาวอันตรายขับจากที่จอด... ก่อนหน้านั้นก็หักท้วงเขาแล้วว่า จอctrรถทำไมไม่ล็อครถ แถมยังทิ้งกุญแจครรถไว้ซะด้วย เพื่อนคนลาวบอกว่าย่าได้ตกใจ มีคนขับรถผิดคันเบ รอลักเบีบเถอะ เตี้ยวเขาก็เอามาคืน ครอบอง

"คุณวิมลพรรณเล่าหน้าอย่างไม่เชื่อ แต่แล้วก็ไม่เชื่อสายตาเมื่อมีคนขับรถมาคืนจริง ๆ แล้วคนนั้นก็ขึ้นรถอีกคันยี่ห่อเตี้ยวกัน สีเตี้ยวกันจากใบ

"วันรุ่งขึ้น เพื่อนคนเตี้ยวกันก็มารับคุณวิมลพรรณไปที่ท่าเตื่อ เพื่อขึ้นเรือข้ามฟากมาทำเสด็จฝั่งไทย พอจอctrรถเบีบ เพื่อนก็ล็อครถเบีบ คุณวิมลพรรณหักทักันที ฮ้าว ทาไมต้องล็อครถสะทั้น

"คำตอบของ เขาได้ยีนแล้วคุณวิมลพรรณแทบแทรกแผ่นดินหนี "ที่มีคนไทย... เตี้ยวรถหาย""
(ไทยรัฐ, 5 ม.ค.35)

"คนไทยหลายคนฝันอยากให้กรุงเทพฯมีสภาพเหมือนเวียงจันทน์ที่มีอากาศบริสุทธิ์ รรราไม่ติด"
(สยามรัฐ, 17 ส.ค.35)

"ผมนั้นแน่ใจยิ่งขึ้นว่า วัฒนธรรมประเพณีของหมู่บ้านผมที่อีสาน สืบแบบแผนมาจากลาวนั่นเอง เพราะสมัยเป็นเด็ก ชีวิตของผมไม่ต่างไปจากเด็กน้อยที่หลวงพระบางนั่นเลย จิตใจของเราผูกพันกับการทาบุญตักบาตรเณยามเช้า... นั่นคือวิถีชีวิตอันแนบแน่นอยู่กับศาสนา ซึ่งเราปฏิเสธไม่ได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งที่รังสรรค์ศิลปวัฒนธรรมแบบลาว-ไทยบนสองฝั่งโขง"

(สยามรัฐ, 16 ก.ย.36)

5. ภาพลักษณ์ของลาวช่วงเปิดสะพานมิตรภาพ (2537)

ความสัมพันธ์ไทย-ลาวที่เริ่มฟื้นฟูขึ้นจนถึงที่สุดเเนบประวัติศาสตร์ สะท้อนให้เห็นเป็นรูปธรรม

ด้วยความสำเร็จของการสร้างสะพานมิตรภาพไทย-ลาวข้ามแม่น้ำโขงระหว่างจังหวัดหนองคาย-เวียงจันทน์ ที่สะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์และประโยชน์ทางเศรษฐกิจชัดเจนยิ่งขึ้นไปอีก เช่น

"รายงานเศรษฐกิจอินโดจีนระบุว่า แม้ว่าการเติบโตของลาวจะค่อยเป็นค่อยไป จะไม่ค่อยคึกคักเหมือนเพื่อนสังคมนิยมอื่น ๆ ก็ตามที แต่ก็โตเจียบ ๆ อย่างประมาทไม่ได้ โดยเฉพาะภาคการส่งออก แหล่งลงทุนราคาถูก และการท่องเที่ยว

"ลาวหวังไว้สูงมาก โดยเฉพาะการท่องเที่ยว และเมื่อสะพานมิตรภาพไทย-ลาวได้เปิดขึ้นในวันนี้ สะพานเชื่อมสองฝั่งนี้ระหว่างแม่น้ำได้เป็นที่ผัดกันมาเกือบ 40 ปีแล้ว"

(สยามรัฐ, 8 เม.ย.37)

"สะพานข้ามแม่น้ำโขงเชื่อมไทย-ลาวแห่งนี้ มีความสำคัญ มีความหมายยิ่งใหญ่ ไม่เพียงเฉพาะประเทศไทยและประเทศลาวเท่านั้น แต่รวมถึงท้าวภูมิภาคด้วย เป็นการเปิดศักราชใหม่ของการติดต่อคมนาคมขนส่งภายในภูมิภาคนี้"

(สยามรัฐ, 8 เม.ย.37)

อย่างไรก็ตาม หนังสือพิมพ์ไทยมีทัศนะว่า สะพานมิตรภาพนับว่าเป็นสัญลักษณ์ของสะพานเชื่อมความสัมพันธ์ไทยลาวให้เห็นเด่นชัดยิ่งขึ้น ชนิดที่ไม่เคยมีมาในประวัติศาสตร์ เช่น

"สะพานแห่งนี้จึงเป็นนิมิตหมายอันดียิ่ง เป็นก้าวใหม่ของความร่วมมือร่วมใจพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในภูมิภาคนี้... เราเชื่อมั่นว่า การเปิดสะพานข้ามโขงเชื่อมหนองคายกับเวียงจันทน์ จะยิ่งช่วยกระชับสัมพันธไมตรี ความร่วมมือร่วมใจ และพัฒนาการทางสังคมเศรษฐกิจของทั้งสองประเทศ ให้มั่นคงยืนสถาพรตลอดไป ทั้งจะช่วยเร่งให้สัมพันธภาพขยายตัวก้าวหน้ายิ่งขึ้น"

(สยามรัฐ, 8 เม.ย.37)

"บัดนี้ กานแพงการเมืองได้พังทลายลงแล้ว สะพานแม่น้ำโขงเชื่อมไทยลาวเป็นสัญลักษณ์แห่งประวัติศาสตร์ยุคใหม่ ต่อไปนี้จะมีการไปมาหาสู่กันมากขึ้น โดยเฉพาะระหว่าง

ไทยกับลาวที่อยู่คนละปากโขงสองฝั่ง"

(ไทยรัฐ, 8 เม.ย.37)

นอกจากประเด็นเรื่องการค้าและการลงทุนของนักธุรกิจไทยแล้ว หนังสือพิมพ์ยังได้แสดงทัศนะในอีกมุมมองหนึ่ง โดยพูดถึงคุณธรรมของการทำธุรกิจในประเทศเพื่อนบ้านที่ด้อยพัฒนาว่า ไทยไว้ดังนี้

"คนลาวเขาให้เกียรติคนไทยโดยส่วนรวมมิใช่น้อย ดูโทรทัศน์ไทย ฟังเพลงไทย และมีความเคารพนับถือพระเจ้าอยู่หัวของไทย คนลาวจำนวนมากกำลังรอคอยวันเปิดสะพาน 8 เมษายนอย่างใจจดใจจ่อ เพื่อจะได้ถวายความคารวะต่อพระเจ้าอยู่หัวของเรา ทุกคนซาบซึ้งในโครงการพระราชดำริที่ทรงนำไปดำเนินการหลายโครงการที่ปากชะโนน

"ผมขอฝากพี่น้องชาวไทย ทั้งที่จะข้ามไปเที่ยวหรือไปลงทุนที่เมืองลาวเอาไว้ด้วยครับ ทุกวันนี้ เรามีความรู้สึกที่ติดต่อเรามากขึ้นกว่าสมัยก่อน อย่าไปหาอะไรให้เขาเสียความรู้สึกซะก็แล้วกัน"

(ไทยรัฐ, 7 มี.ค.37)

"เราต้องยอมรับว่า "ลาว" นั้นเพิ่งจะผ่านพ้นสงครามลัทธิมาก ๗ และในความเป็นประเทศด้อยพัฒนา สภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของคนลาวจึงอยู่ในภาวะที่น่าสงสารมากกว่าประเทศเพื่อนบ้านอื่น ๆ ดังนั้น การเข้าไปค้าขายหรือลงทุนต่าง ๆ จะต้องยึดถือคุณธรรมข้อนี้เอาไว้เป็นสำคัญ โดยเฉพาะพ่อค้าไทยที่ถูกร้องหาเสมอ ๆ ว่าชอบเอาวัดเอาเปรียบ

"ในฐานะประเทศบ้านพี่เมืองน้อง จึงอยากให้คนไทยทุกคนที่ต้องการเข้าไปดำเนินการอะไรก็แล้วแต่ในลาว จะต้องยึดจิตสำนึกอันนี้เอาไว้ให้ดี อย่าเอาความไม่ตั้งงมทั้งหลายไปยึดเยียดให้เขาเลย

"บทเรียนจากเมืองไทยอันเกิดจากความพองพະในสังคมไทยนั้น อย่าฟังไปหยิ่งงันให้

เขาด้วยเพราะหวังเพียงผลกาารบนตัวเลข แต่ความฉิบหายที่เกิดขึ้นนั้นจะเป็น "ตราบาย" ใบ
ขลุ่ยขลุ่ยหลาน"

(ไทยรัฐ, 8 เม.ย.37)

ในปี 2537 นี้ นอกจากประเด็นความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจแล้ว หนังสือพิมพ์ยังได้เฝ้าภาพ
การแลกเปลี่ยนสัมพันธ์ระหว่างไทยลาวในมิติอื่น ๆ อีกด้วย เช่น ทางด้านวรรณกรรม, สื่อสาร
มวลชน, สาธารณสุข ซึ่งแทบไม่พบเห็นเป็นข่าวเลยในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา

"สัมมนาวรรณกรรมสองฝั่งโขง กรมศิลปากร ศิลปะไทยสู่เมืองน้อง"

(สยามรัฐ, 27 มิ.ย.37)

"คณะคุณหมอลาวประทับใจสาธารณสุขไทย...ประทับใจกับการทำงานเป็นทีม และ
ประทับใจอย่างที่สองคือ ความกระตือรือร้นของอาสาสมัครหมู่บ้าน ที่มีความตั้งใจรับผิดชอบใน
การดูแลสุขภาพสภาพของลูกบ้านในเขตรับผิดชอบของตนเอง"

(สยามรัฐ, 17 ต.ค.37)

"เริ่มวันถึง 31 พ.ค. รศ.ดร.ตรีดี หิรัญรักษ์ คณบดีคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาฯ เป็น
เจ้าภาพร่วมกับสมาคมผู้สื่อข่าวต่างประเทศและมูลนิธิสื่อมวลชนอินโดจีน จัดการฝึกอบรมเชิง
ปฏิบัติการด้านหนังสือพิมพ์ ให้กับผู้สื่อข่าวอินโดจีนจากลาว เขมร เวียดนาม 20 คน ที่คณะ
นิเทศศาสตร์ จุฬาฯ

(ไทยรัฐ, 10 พ.ค.37)

โดยสรุปแล้ว ภาพลักษณ์ของลาวที่ปรากฏอยู่ในหนังสือพิมพ์ไทย เป็นภาพสะท้อนทัศนคติ การ
รับรู้และความคิดเห็นที่มีต่อคนลาวและประเทศลาวในช่วงระยะเวลานั้น ๆ หากในช่วงเวลา
ดังกล่าว ความสัมพันธ์ไทย-ลาวดำเนินไปด้วยดีหรือมีความขัดแย้ง ภาพลักษณ์ของลาวก็
จะปรากฏออกมาตามนั้น

จากการวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของลาวในหนังสือพิมพ์ไทย โดยแบ่งออกเป็นช่วง ๆ 5 ช่วง

ตามสถานการณ์ความสัมพันธ์ พบว่า ภาพลักษณ์ของลาวในหนังสือพิมพ์ไทย มโนทัศน์เป็นภาพลักษณ์ที่ดีขึ้นในช่วงหลังของการศึกษา ซึ่งก็สอดคล้องกับการคลี่คลายไปในทางดีของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและลาว

จากภาพลักษณ์ของความเป็นศัตรู ความไม่เข้าใจ ความไม่เป็นคอมมิวนิสต์ ที่ประสงค์ร้ายจะป้อนทำลายประเทศไทยในช่วง 5 ปีแรก แปรเปลี่ยนไปเป็นมิตรประเทศที่ให้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของทั้งสองประเทศ ในขณะที่ความแตกต่างของลัทธิทางการเมืองที่เคยเป็นประเด็นสำคัญในการมีความขัดแย้ง ถูกลบแทนที่ด้วยภาพลักษณ์ใหม่ของลาว ที่มีการเปิดประเทศ มีการปฏิรูปทางเศรษฐกิจ ให้สอดคล้องกับกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลก

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าความสัมพันธ์ไทยลาวจะเย็นเยือกหรือดีขึ้นก็ตาม ภาพลักษณ์บางประการของลาวก็ยังคงปรากฏอยู่ในหนังสือพิมพ์เสมอ นั่นก็คือภาพลักษณ์ของความเป็น "บ้านพี่เมืองน้อง" ความใกล้ชิด ผูกพันและเป็นเพื่อนบ้านกับไทยมาตั้งแต่สมัยประวัติศาสตร์

ซึ่งจากการวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของลาวในหนังสือพิมพ์ไทย ได้ข้อสรุปตรงกับสมมติฐานการวิจัยในบทนำ 3 ข้อแรก คือ

1. ภาพลักษณ์ของประเทศลาวและคนลาวในหนังสือพิมพ์ไทยจะเป็นภาพลบมากกว่าบวก โดยเห็นได้จากตาราง 5.1 แสดงให้เห็นว่า ภาพลักษณ์บวกมีเพียงร้อยละ 33.46 ส่วนภาพลักษณ์ลบมีถึงร้อยละ 66.54 อย่างไรก็ตาม ภาพลักษณ์นั้นจะมีความแตกต่างกันไปตามตัวแปรด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและลาว

2. ภาพลักษณ์ของลาวในรอบทศวรรษ จะมีความแตกต่างกันตามสถานการณ์ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับลาว คือ

2.1 ช่วงปีพ.ศ. 2528-2532 ภาพลักษณ์ของลาวจะเป็นลบ มีภาพของการเป็นศัตรูกับไทยอย่างชัดเจน

2.2 ช่วงปีพ.ศ. 2533-2537 ภาพลักษณ์ของลาวจะเป็นบวกมากขึ้น ความเป็นศัตรูจะน้อยลง แต่ก็ยังมีภาพของชาติที่ด้อยกว่าและล้าหลังกว่าไทยอยู่ดี

เห็นได้จากตาราง 5.2 ซึ่งเปรียบเทียบภาพลักษณ์บวกและลบของลาวในสองช่วงเวลา พบว่า ในช่วงครึ่งทศวรรษแรก มีภาพลักษณ์บวกของลาวในหนังสือพิมพ์ไทยเพียงร้อยละ 25.21 ในขณะที่มีภาพลบถึง 71.79 แต่ในครึ่งทศวรรษหลัง ภาพลักษณ์บวกเพิ่มขึ้นมาเป็นร้อยละ 50.87 และภาพลักษณ์ลบลดลงไปเหลือ 49.12

3. ภาพลักษณ์ของลาวในหนังสือพิมพ์ไทย จะเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับลาวที่เปลี่ยนแปลงไปโดยดูได้จากการวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของลาวตามช่วงเวลา กล่าวคือ

- 3.1 เมื่อความสัมพันธ์ไทยลาวดำเนินไปด้วยดี ภาพลักษณ์ของลาวจะเป็นบวกมากขึ้น
- 3.2 เมื่อความสัมพันธ์ไทยลาวเกิดความขัดแย้ง ภาพลักษณ์ของลาวจะเป็นลบมากขึ้น

ส่วนสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ว่า การศึกษาภาพลักษณ์ของลาวในหนังสือพิมพ์ไทยนั้น จะสะท้อนให้เห็นแนวคิดบางอย่างในหนังสือพิมพ์ไทย เช่น ชาตินิยม, ชาตินิยมขั้นสูง ฯลฯ หรือแสดงให้เห็นความลำเอียงในการนำเสนอเนื้อหาข่าวเกี่ยวกับประเทศอื่นหรือไม่ อย่างไร และหนังสือพิมพ์มีบทบาทในการตอกย้ำ "แบบฉบับ" (stereotype) ของคนนอกกลุ่มให้เป็นมุมเดียวและซ้ำ ๆ ซาก ๆ หรือไม่ ผู้วิจัยจะยกเบาะชี้บายในบทถัดไป